Ч. 100 Неділя 5 (18) мая 1902. Рік XII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік	К	4·80
на пів року	„	2·40
на чверть року	„	1·20
місячно . .	„	—·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік	К	10·80
на пів року	„	5·40
на чверть року	„	2·70
місячно . .	„	—·90

Поодиноке число 6 с

Вісти політичні.

(З ради державної. — Угорска делеґация. — Коронация короля Альфонса XIII. — Вісти з Росиї. — Вибори у Франциї).

Рада державна радила вчера дальше над буджетом рільництва. З галицких послів промавляли Поточек і ґр. Шептицкий. Перший раз появив ся вчера в палаті новоизбраний в Тернополи пос. Дулемба і зложив посольске приречене. Поточек жалував ся, що галицка торговля безрогами стрічає ріжні перепони, між тим як для Угорщини робить ся всілякі уступки. На галицких зелізницях не достає ваґонів для перевозу худоби і приписи ветеринарийного закона занедбують ся. Жадає більшої опіки для плеканя коний, дальше законного управильненя відносин рільничої служби і вніс резолюцию взиваючу правительство, аби в осінній сесиї предложило парляментови закон о примусовім обезпеченю від огня. Бесідник виказує відтак потребу дешевшого кредиту для селян, обговорює обширно шкідні наслідки пияньства та жадає, аби обмежено число шинків. По промові кількох ческих і німецких послів забрав голос ґр. Шептицкий. В своїй бесіді займав ся справами лісництва в Галичині. Галицкий заряд доменів і лісів та лісна служба заслугують на признанє. Галичина виказує найбільший дохід з лісів, а видатки значно менші як в инших краях. Домагає ся, аби правительство устроїло для населеня подрібну продаж дерева в кождім адміністрацийнім окрузі при відповіднім помноженю лісничої служби, так щоби не треба було уживати посередництва торговців дерева. Відтак обговорював значінє дерева в торговельнім буджеті і жадав, аби старано ся не допустити до нищеня лісів. — По близько двогодинній промові посла Штайнера засіданє закрито о год. 9 вечером. Слідуюче засіданє відбуде ся ві второк по полудни.

Войскова комісия угорскої делеґациї радила вчера дальше над буджетом міністерства війни. В часї того засіданя з'явило ся в сали до 20 послів з угорскої партиї независимости під проводом Ратая і Раковского і займивши місця в лавках перешкодили дальшим нарадам. П Раковский спитав президента ґр. Сапаріо-го, на якій підставі заборонив він вступу послам до комісий. Ґр. Сапарі заявив, що справу, чи посли не вибрані до делеґаций можуть брати участь в її засіданях, мусить порішити аж повна делеґация. Раковский запротестував против того, а Сапарі закрив засіданє.

В Мадриді відбуває ся нині коронация іспаньского короля Альфонса XIII. Вчера прибув там надзвичайний поїзд з відпоручниками пануючих домів, між иншими приїхали архикнязь Кароль Стефан і анґлійский князь Коннат. Королева-мати приймила на авдиєнциї членів заграничних посольств. — Торжества відбувають ся не лиш в Мадриді, але й по містах цілої Іспаниї. Не беруть участи в торжествах лиш сторонники Дон Карльоса і републиканці.

До Tagblatt-у доносять з Петербурга, що державна рада ухвалила знесенє обовязку поруки сільских громад за податки та відписанє мужикам в цілій Росиї 120 міліонів рублів податків з причини їх тяжкого положеня. — Agence National доносить, що в Полтаві сими днями страчено 2 студентів, бо їх уважано виновниками послідних мужицких розрухів. Богато инших остає в вязници задля слїдства. Страчені студенти мали бути авторами фальшивого царского указу.

В неділю покінчили ся у Франциї вибори до парляменту. По тих виборах, склад француской палати послів буде такий: 50 консерватистів, 59 националістів, 99 противправительственних републиканців, 111 републиканців, 130 радикалів, 90 радикальних социялістів, 43 социялістів, 30 ґездистів (соц.). В самім Парижи вийшло 19 міністерияльних і 9 опозицийних кандидатів. В Альжирі упали всі антисеміти. В однім окрузі прийшло до бійки. Арештовано 3 особи. — З нагоди виборів прийшло в Марсилії до бійки, при котрій вибито богато шиб і стріляно з револьверів. В Ґренобли півтора тисяча колективістів урядило похід з червоними хоругвами. Демонстрантів розігнала кінниця. Богато осіб арештовано. В новій палаті правительство буде мати значну більшість.

Хлопский син.

(З німецкого — Мариї Янїчек).

Тоня досчитала лист до кінця....

Забавна собі жінка, ся тїточка. „Відвідай мене вже хоч раз!“ Як би то до Бостону можна вибрати ся так собі, на малу прогулку з полудня! Ба, добре то говорити! Кілька неділь їхати морем та перед сим іще добрий шмат зелізницею. І з ким її їхати? Самій? Ні, дорога тїточко, нічого з сього не буде! Але може буду в силі сповнити бодай свій образ. Але слухай, не фотоґрафію, випрошую собі се! Фотоґрафії ненавиджу! Люди надягають на своє лице якусь сьвяточну одїж, коли йдуть фотоґрафувати ся. Яж так люблю бачити людий в їх буденній одежі, хоч би на віи навіть — і пару латочок. Отже —

Ну, латочки у мене знайдуть ся.

Тоня підійшла до зеркала і стала приглядати ся мелянхолійно своїй постаті. Відцвила! Волосє, очи мягкі, мляві, без блиску, виблідли, як би час присипав їх тоненькою верствою пилу. Еге! „Прошу!“

— Добрий день.

— Добрий день, вуйку.

— Що, ти ще не снідала?

— Як бачиш, ні. Але зараз догоню. Сїдай, прошу.

Старий, сивий як голуб пан з приязним лицем поклав обережно свій капелюх на столику і сів на фотель.

— Гарна погода, Тоню. Що се за листи у тебе?

— Ет, самі дурниці. Рекомендациї, адреси від винарів і пр. Але ось лист від тети Вальґавзен.

— А щож там чувати коло неї?

— Все добре, крім старости.

— Ого, а се що? Захорувала?

— Так, від самоти.

— Що, тета?

— Так, вуйку, можна мати без числа слуг, а проте почувати себе самітним.

— Так, але ти говорила про старість.

— А вже-ж. Перша признака наближеня старости, се те, що чоловік почуває себе одиноким.

— Але така добра ґаздиня —

— Га-га-га, вуйочку, ти собі забавний! Ні, без жарту. Бачиш, тета хоче, аби я її відвідала. Пст, тихо, я знаю, що хочеш сказати. Ти готов їхати зо мною, але я на се не згоджу ся. Ти при своїх шістьдесятьдвох роках мав би вибирати ся в морску подорож, мучити себе!... Ні, нізащо в сьвіті! А їхати самій також не хочеть ся. Адже знаєш, яка я непорадна. Ідучи на корабель я спотикнула бись тричі наймістку, замість паспорта показалаб готелевий рахунок, свої куфри поміняла би з куфрами якого комівояжера з прібками товарів.

— Алеж люба дитинко —

— Зрештою сама тета подала вихід. Замість живої готова приняти мальовану Тоню.

— Що?

— Правда, що се дивне?

— Алеж я сього не розумію.

— Ну, справа цїлком ясна, вуйку. Тета Вальґавзен хоче, аби я дала відмалювати себе для неї.

— Ай, ай, також концепти!

— І я так думала, вуйку.

— Щож, зробиш сесе?

Тоня здвигла раменами.

— Не дуже радо. Можеш догадати ся.

— Чому?

— Бо воно — троха за пізно.

— Що? Чи ти —

— Ні, але.... перейдім до чого иншого. Для тебе, дорогесенький вуйку, я все „дитина“ і бачить ся, лишу ся такою. Слухай —

— Зроби мені одну ласку та випий вже раз свою каву. Я не можу на се дивити ся, як на молоці робить ся кожушок.

Тоня засьміяла ся та стала швидко снїдати. Вуйко підвів ся з крісла.

— Ну, тепер я йду. Не будеш мати нічого проти сього, як я заберу тебе по обіді — снїданю на прохід?

— Навпаки. Я дуже рада. Куди поїдемо!

— Ах, куди будь на сьвіже повітре.

— Згода, вуйку. О другій годині я буду вже тебе ждати.

Він пішов дрібненькими кроками, а вона станула при відчиненім вікні і вдихала золотистий весняний запах, що напливав з надвору. Та нараз промайнула їй по голові гадка: А ти таки без серця, небого, що проводиш тут свої днї мов у снї, замість жити при одинокій своїй родині. Бо „вуйко“ не був властиво вуйком Тоні, але її опікуном, довголітним приятелем її родичів, що вмираючи поручили йому

Новинки.

Львів дня 17-го мая 1902.

— **З львівского університету.** Є. В. Цїсар іменув прив. доцента, ґімназ. професора дра Стан. Вітковского надзвичайним професором клясичної фільольоґії на львівскім университетї.

— **Доповняючі вибори** до ради міста Львова відбудуть ся дня 28 с. м.

— **Перенесеня.** Дирекция почт і телеграфів перенесла почтового офіцияла Станислава Крижановского зі Снятина до Станиславова.

— **Краєвий виділ** має предложити на найблизшій соймовій сесиї внесене в справі утвореня окремого бюра, яке мало би надзирати маіна і добра громад і повітів. Після внесеня, бюро має складати ся з 7 урядників.

— **Пригадуємо** Вп. членам товариства „Просьвіта", що в понедїлок, дня 19 н. ст. мая відбудуть ся загальні збори товариства в власнім домі ринок ч. 10 І. поверх. Просимо о численну участь. Від головного виділу товариства „Просьвіта".

† **Ґр. Александер Пініньский,** властитель Сущина, брат п. Намістника гр. Льва Пініньского, помер вчера по полудни у Львові на серцеву недугу, в 38-ім році житя. Покійний був загально люблений задля свого честного характеру і лагідности, тому полишив по собі щирий жаль у всїх, що его знали. Похорон відбуде ся завтра, в недїлю. по полудни.

— **Нагляча справа.** О. Д. Таня́чкевич оповіщує: Прошу тих чч. дяків всїх трех диецезий, котрі в непереривній службі дяківскій провели досп цїлих 30 лїт, подати менї без проволоки лїта своєї служби. Дальше прошу менї подати всї відомі припадки згідно імена окалїчілих дяків через отемнене, ошїмнене. оглухнене, окулявлене чи то спаралїжоване ніг. А Впр. Отців прошу уклінно заопікувати ся тою справою як найщирійше і у себе і там де се вказане: сконтролювати сї донесеня і припильнувати їх найскорійше висланє. Менї сї дати конечно потрібні; і то вже до реферату на загальних зборах товариства взаїмної помочи дяків перемиской диецезиї на дни 29-го місяця, котрим рефератом хочу за помочию Божою заініціонувати активну самопоміч дяків, до чого основою має служити осягнений з льотериї капітал. Тому дуже прошу о безпроволочні донесеня. — О. *Д. Таня́чкевич* в Закомарю, почта Ожидів.

— **Уратований офіцирóм.** Дня 1 с. м. впав підчас вправ 4 компанїї 2 баталїону піонірів в Липу один з рекрутів в филї Дунаю, а понеже не умів ще плавати, став потапати. Побачивши то поручник Станислав Стажевский, не надумуючись, відпняв шаблю і кинув ся на ратунок потапаючому. Мимо великої глубини і зимної води удало ся хороброму офіцирови уратовати рекрута від грозячої небезпечности. Команда войскова представила поручника Стажевского до цїсарскої нагороди.

— **Шах перский у Львові.** В четвер о заповідженій порі переїздив через Львів перский шах Муссафер-еддін. Точно о годині 5 мін. 35 після міского годинника заїхав на стацию двірский поїзд, зложений з 17 вагонів і двох великих машин. В сальоновім ваґонї стояв при вікнї шах, а при нїм було 9 его дворян. Шах і дворяни мали на собі одинаковий стрій: чорні сурдути, чорні баранкові шапки на головах, без нїяких відзнак, брилянтів і дорогоцїнностий, якими мешканцї Сходу так люблять величати ся. Шах має 49 лїт, але подобає на богато старшого. Волосє і великі козацкі вуси в половині посивіли. На лици „сина сонця" був замітний якийсь смуток або умучене, хотяй були хвилї, що він приязно усьміхав ся до зібраної на пероні публики. Коли поїзд виїздив в дальшу дорогу, а публика пращала шаха уклонами, він піднїс до шапки руку і трема пальцями відсалютовував. В часї переїзду через округ львівскої дирекциї зелїзниць, товаришив шахови радник двора директор Вербацкий, а поїзд вів директор Гаспер. — У Львові доручено шахови дві телеграми, одну з Тегерану, а другу з Відня.

— **Нещаслива подія.** Трилїтний син зарібника, Мариян Станкевич, бавлячи ся оногди в дому родичів, упав так нещасливо з крісла, що зломив собі руку. Візване поготівле ратункової стациї уділило ему першої помочи.

— **Згинула без слїду.** Маркия Говдун, ем. учитель народний, замешкалий при ул. Шпитальній ч. 32, повідомив тутешну полицию, що его донька, 12-лїтна Стефанія, вийшовши оногди по полудни з дому, досі не вернула. Говдунівна єсть середного росту, русява, одїта була в червену спідницю і темно-фіолєтову шапочку.

— **Страшні наслїдки неосторожности.** Зі Самбора доносять: Людвика Кравецка, служниця, підпалюючи оногди дрова в пекарскій печи, поливала їх нафтою. Нафта нагло запалила ся і експльодувала, а Кравецка в однїй хвили станула в полумини. Страшно попарену відставлено до загального шпиталя. Нема надії, аби удержати нещасливу при житю.

— **Самоубийство пияка.** Дня 7 с. м. повісив ся Никола Іванець з Мокротина повіта жовківского, лїт 53, налоговий пияк. В саме полудне коли жінка була в поли, він вислав кудись дїти, котрих лишав шестеро, позамикав двері і повісив ся в сїнех.

— **Заморена голодом.** Суд в Новім Санчи зарядив карне слїдство против селянки Миколайчикової з Лучок, що заморила голодом 24 лїтну калїку Елисавету Ґромулю, передану їй на удержанє. Миколайчикова дістала 200 К з гори і мала удержувати Ґомулю аж до смерти. Аби скорше єї позбути ся, зьвірска жінка замкнула калїку до хлїва і живила єї тим самим, що давала безрогам. Ґомуля на такій поживі вихудла як кістяк і не могла рушити ся з місця, лише стогнала. Случайно почув стогни жандарм і заглянув до хлїва. Єго очам представив ся страшний образ муки. Нещасливу Ґомулю винесено з хлїва, нагодовано,

---

доньку. Вона ще дитиною кликала його вуйком і задержала далї сей семейний титул. Він був щирий приятель, але тета була рідною сестрою її батька і мала більші права до її любови. Ба, коби лиш не одна хиба. Панї Вальгавзен була властителькою одного з першорядних готелїв у Бостонї. В її домі був вічний шарварок. День-у-день заїздили хмари подорожнїх, кельнери, слуги, парубки, покоївки вештали ся роями, телеґрами відходили і приходили, листоноші бігали по сходах, усе тиснуло ся та кликало панї, що хоч мала спільну голову на карку, все таки часто тратила її. Від коли вмер її чоловік, (дїтий не мала) вела сама заряд незвичайно великого дому. По що їй се? — майнуло в думцї Тонї. Чому їй не досить тих двох чи трох мілїонів, що має, але працює, бере ся, злостить ся ще далї? Сього дівчина не могла порозуміти, та се й відчужувало тету від її серця. Ся горячка до збираня, громадженя грошей, до накопичуваня богацтва на богацтво, о, вона знала її.

Тонині родичі були зразу цїлком убогі люди, слуги, що мучили ся довгі роки, заким заощадили дещо гроший. За ті гроші купили малий корінний склеп. І довго відривали собі кусник хлїба від уст, довго працювали без відпочинку, заким повело ся їм побільшити його. Мати Тонї видумувала ріжнородні ласощі. що мали великий покуп. Вкінцї винаймили при своїм склепі кілька комнат. Кождий поїзд привозив Вальгавзенам сьвіжі ласощі зі всїх сторін сьвіта. Кілька смакошів почали столувати ся у них. Вкінцї вся аристократия тиснула ся до їх кімнати та оплачувала золотом те, що вимудрувала панї Вальгавзен; вона день-у-день стояла з червоним лицем при печи в кухні, де ненастанно горів ґаз і куди нїколи не доходив сьвіжий подув повітря. Із сею кухнею вяжуть ся перші спомини Тонї. Тут стояла вона, як було лише коли верне зі школи, аби колись могла також так само робити. А коли дитина просила ся, щоб її пустити на двір побавити ся, сварила на неї мати як на легкодуха. І батько буркотів: „Твоя мама в твоїм віцї також уже не бавила ся".

Та раз якось обняла Тоня маму за шию і сказала: „Мамочко, чи ми все ще не досить богаті, аби ти не могла вийти з сїеї поганої кухні?"

У відповідь на сї слова мама ляснула її по ушу, а батько сказав:

— Алеж дитино, хочеш згинути з голоду?

А подруги Тонї хихотали і говорили: „У вас досить гроший, але твої родичі скупарі. Наші родичі мають менше як ви, а проте ходять з нами на прохід і возять нас у лїтї на село".

З часом порозуміла Тоня своїх родичів. Се у них була хороба: манїя переслїдуваня. Тепер мали они сотки тисяч, але тремтїли все ще від споминів колишньої своєї нужди.... Вкінцї збиранє та громадженє гроший стало ся їх покликанєм, їх релїґією, метою їх житя.

Коли Тоня мала двацять років, і не потребувала вже боятн ся ляпаса, запитала раз мами, чи не хоче хоч на часочок випочити? Мама розсьміяла ся.

Чорна, велика, обкурена димом кухня, з блискучою, мідяною посудою на стїнах була їй милїйша над усї місця спочинку в сьвітї.

— Коли ми занадто прості для тебе, то йди за муж за пана, — сказав батько. — Женихів маєш доволї, скажи тілько, котрого хочеш.

О, так, женихів було доволї. Грубий будівляний предприємець, що власне знов стратив пів мілїона на фальшивих спекуляциях, шляхтич асесор, що мав більше довгів, як волося на голові, богатий, червонорудий синок властителя готелю, що шукав порядної господині.

Тоня відповіла сухо: — Я не хочу за муж.

— За які гріхи покарав нас Бог такою дитиною? — Журили ся родичі. Вони не розуміли того, що розвинена, здорова, молода душа мусїла набрати відрази до їх хороби.

Потайно потїшала ся Тоня в своїм безрадістнім житю тим, що дїставала собі книжки та читала їх у вільних хвилях. Часом навіть дуже пусті книжки, але не було в кого порадитись. Вона рвала ся всею душею з тїсного і бідного круга своїх духових інтересів, до ширшого духового житя. А лїта йшли і минали, вона старіла ся тим недовірєм у серцї, що кождий мужчина наближуючи ся до неї, бажав не її, але її гроший. Се й справдї так у тих мужчин, яких вона пізнала.

Одної днини вмер батько. Тодї вона формально присилувала матїр покинути інтерес і спочити.

Мати зробила се. Але диво! Чи то з туги за мужем, чи за привичним житєм, досить, що два місяцї по смерти батька вмерла й вона.

Тоня мала тепер великий маєток і — волю. Але вона вже була старою панною. Правда, тепер не стояло їй нїщо на перепонї роздути іскорку, що ревіла в нїй цїле житє, в ярке полумя. Пішли щедрі замовленя у книгарів та продавців артистичних творів. Вона з головою кинула ся в море всесьвітної лїтератури. Читала день і ніч. Без вибору, часто навіть не розуміючи. Ридала враз із Гайне. то ломала собі голову над Шопенгауером. Сохла з туги до чогось палкого, великого, називаючи се кождої днини інакше, нинї жадобою знаня, завтра — бажатєм любови.

* * *

Вуйко явив ся точно. Виїхали геть далеко за місто. Перед малою сільскою гостинницею спинили ся. Посїдали між цвитучими жасмінами та бзами одно проти одного та стали складати собі взаїмно свої деннї справозданя.

Гольцер продав ще перед десятьма роками свою фабрику стяжок і жив тепер із процентів. Був се добрий дідусь, що жив уже близько трицять років у щирій приязни з Вальгавзенами. Тоня любила його як свого батька, він її як рідну доньку. Душі її він не розумів нї разу. Душі з давна анї трохи не обходили його, він любив лиш честних, порядних людий, що не дали собі „наплювати в кашу".

— А я думаю, — сказав він ставлячи свою до половини надпиту склянку кави на столї, — що ти все таки повинна вволити волю тети. Вона стара, хто знає, як довго поживе. Най би побачила останню свою своячку бодай хоч на образі. Ти повинна зробити їй сю радість.

Тоня приглядала ся жайворонкови, що піднимав ся в повітрю і всьміхнула ся.

Вуйко не переставав напирати.

— Сеж не дорого. Не конче мусиш малювати себе в цїлій постатї, лише голову

але вже було за пізно. По кількох годинах она померла.

— **Пропав без вісти.** Михайло Боднарук, ученик I руской ґімн. кляси в Коломиї літ 13, середного росту худощавий шатин, чорні очи, в чорнім обероці, баранкова шапка, штани з білого сукна, в чоботах, покинув дня 17 марта 1902 школу і пропав без вісти. — Хто би мав про него яку вістку або знав теперішне місце єго побуту, най буде ласкав повідомити вітця Федора Боднарука сина Юрка господаря в Делятині.

Телеґрами.

Будапешт 17 мая. Вчера в полудне відбула ся тут в присутности Цісаря і архикнязів Оттона і Фердинанда велика войскова парада, котра сьвітло удала ся.

Відень 17 мая. Буджет має бути полагоджений до дня 28 мая, а відтак ухбалить єго палата панів на двох засіданях дня 30 і 31 мая.

Париж 17 мая. Після урядового донесеня Любе поїде кораблем до Кронштадту, звідки удасть ся з царем до Царского Села.

Пекін 17 мая. Вийшла на яву тайна анґлійско-хіньска умова в справі зелізниці Тянцін-Шайгайкван. Російский посол в Пекіні запротестував против того і заявив, що наколи та тайна умова не буде розірвана, то Росия не відкличе своїх войск з Манджурії.

Надіслане.

Цінник желізних знарядів торговлї Александра Копача в Струтинї вижнім почта Долина ad Стрий.

Коси із анґлійскої твердої стали, подвійного гарту, знамениті, з тонким полотном, дуже легкі, добре косять ґірску траву. Кто замовить 5 кільограмів кіс, получить даром одну косу і один камінь до остреня. Родиці! Косіть моїми косами, то найлучші в сьвіті; косячи ними, заощадите і труд і здоровля. Не дайтесь обдуряти жидам і їх аґентам: 50 жидівских кос не стоїть одної анґлїйскої!

Довгота кос в центиметрах:	65	70	75	80	85	90	95	100
За одну штуку з каменем; Кор.	2·10	2·20	2·30	2·40	2·60	2·80	3·00	3·20
на пяти-кільеву посилку іде штук	16	15	14	13	13	13	12	12

Озубренні серпи із анґлійскої стали, дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так, що не чути їх в руках, Кто замовить 20 штук. получить 2 даром. Ціна за один серп 60 гел. — **Анґлїйскі бритви** з тонким полотном із найлучшої стали. За 35 мінут можна обголити з 30 найтвердіщих бород. Одна бритва по 3 і 4 корони. Бельґійскі камені до бритв по 1 кор. і по 3 кор. **Мотики** (сапи) до барабола. кукурузи і всякої ярини, із найтвердїйшої анґлїйскої стали, не загинають ся навіть в найтвердїйшій земли, штука 1 К. **Брусики до остреня кос** по 50 гел. — Маю также на складі **кишеневі дуже добрі годинники Роскопфи**, такі, яких употребляють на жел. дорогах і продаю їх по 20 кор. а ґваранцию даю на 10 літ. — Продаю также **Руский лен „із Парнави"**. Він виростає на 140 цм., удає ся на кождім ґрунті по конюшині. по коноплях і на житних стернях. Можна єго мочити або стелити. Дає прядиво біле як бавовна. Літра насіня коштує 40 гел. Менше від пять кільогр. не висилаю ся. На 5 кільо іде 9 літрів.

На всяке замовлене треба прислати 2 кор. задатку, бо иначе не вишле ся. Найлучше посилати гроші переказами і на них замовляти, щоби не тратити грошей на письма і карти. Адрес! **Александер Копач в Струтині вижнім. почта Долина коло Стрия в Галичині.**

— **„Краєвий Союз кредитовий"** видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

1. Книга довжників . . . аркуш по 10 сот.
2. Замкненя місячні . 2 аркуші „ 5 „
3. Інвентар довжників . аркуш „ 5 „
4. „ вкладників . „ „ 5 „
5. „ уділів . . . . „ „ 5 „
6. Книга головна . . . . „ „ 10 „
7. „ ліквідацийна . „ „ 10 „
8. „ вкладок щадничих „ „ 10 „
9. „ уділів членьских „ „ 10 „
10. Реєстр членів . . . . „ „ 10 „

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзі кредитовім" у Львові, Ринок ч. 10 I. поверх.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

— Байдуже про ціну, — сказала байдужно, — але де взяти маляря? Тай уся справа виглядає мені якось сьмішно.

— А, так, маляря. Я міг би тобі нараяти маляря, коли він, — але думаю, він буде ще тут. Се й був би такий, що ти не потребувала би встидати ся перед ним.

— Як се? — спитала Тоня.

Гольцер засьміяв ся.

— Се простий, хлопский син. Я знаю його родичів. Батько має кілька коров і возить молоко до міста. Мати не вміє ані слова говорити літературною німецкою мовою. Як се склало ся, що син став малярем, не знаю. Але Лянґів небіж — ти знаєш, бачить ся, Лянґа, того, що має прядільні при Унґерґассе, — його небіж дав тебе малювати для своєї судженої. для Тірмерівни, адже знаєш її також —

— Та вже-ж, уже-ж, я знаю їх усіх.

— Ну, бачиш, я так тільки. Портрет має бути дуже гарний. Старий Лянґ показував мені його якось, коли був у Гарка, що робив до него рами. Як кажу, дороге се не буде —

— Але хто знає, чи він схоче мене малювати, — перебила Тоня міркуваня свойого опікуна. — Малярі люблять малювати молоді, ґарні, аб бодай хоч інтересні лиця, але я —

— Ах, що там, — замітив вуйко, — маляр то так як швець. Ось вам нога, придивіть ся їй добре і зробіть мені вигідний черевик. По якімсь часі приносить тобі черевик, ти пробуєш його, він тобі подобав ся, заплатиш і справа полагоджена.

Тоня засьміяла ся. Вона читала в книжках, як пани та королї поважали та шанували малярів. Але вуйко був собі справді ориґінал!

— Знаєш вуйцуню, — сказала весело, — можемо відвідати сего швеця чи хлопского сина, як ти його назвав. Відтак можемо все ще рішити ся так, чи сяк.

— Добре, — крикнув старий. — Я виві дую ся ще нині, де він живе, а завтра будемо могли піти до него.

Він жив далеко за містом між старим, розваленим млином і шпиталем для вбогих. Дах на хаті був покривлений і ціла хата мала дуже опущений вигляд. По деревляних сходах, з надвору входило ся до дверий, на яких був напис: „Робітня", а понизше „Ральф Брандер".

Тоня роздивила ся з зачудованем. Вона уявила собі цїлком інакше вхід до малярскої робітні. Застукали. Коли-ж ніхто не відізвав ся, потиснули за клямку і війшли. Опинили ся в досить темнім передпокою, що був відділений від дальшої части довгою, грубою заслоною.

Тоня зупинила ся збентежена, але вуйко пішов сьміло до заслони і відсунув її. Перед ними була ясна комната. Війшли до середини. На стінах висіло без ліку образів, пейзажів, голов, карикатур, зьвірячих студий, а всі були вкриті грубою верствою пилу. Надолівці лежав великий килим. Одна стіна була перероблена майже ціла на велике скляне вікно. Звернений до него лицем малий, з руками в кишенях, бундючний уличник і сьміяв ся. Напроти него до половини закритий шталюґою сидів чоловік, із якого Тоня не бачила нічого більше, як лише кучму жовтого розкудовченого волося.

Та ось він підвів лице. До тла обпалене сонцем, темне лице з приплесканим носом з великими, яркими, голодними, синіми очима — хлопский син.

Тоня пробуркотіла щось, чого сама не розуміла. Вуйко випрямив ся.

— Ви пан Брандер? Я вже чув про вас.

Маляр вдивив ся на них, мов непритомний. Видно, був так затоплений в своїй роботі, що не чув приходу гостий. Він сказав хлопцеви: „Можеш собі сісти", встав і підвів Тоню та її товариша до канапи, що стояла в куті. Сам присунув собі крісло.

— Я просив би вас — почав вуйко троха чемнійше, — аби ви змалювали мені оливною фарбою мою сестріницю.

Брандер глянув на Тоню, що спаленіла по самі вуха, хвилину не міг рішити ся, відтак сказав:

— Швидко вам треба образа?

Гольцер притакнув:

— Її тета в Бостоні.

Тоня перебила його:

— Ні, зовсім не конче швидко.

— Так, то добре, бо інакше я не міг би приняти замовленя. Я рад би вперед викінчити отсей портрет — він показав на шталюґу.

Тоня глянула туди і пирснула сьміхом. З полотна визирав вуличник з безвстидним сьмілим виразом, держачи руки в кишенях. Сьміх Тоні розвіяв те невеличке заклопотане, що висіло над ними. І вуйко засьміяв ся.

— Се мусить бути дуже немила робота малювати такого вушобийника, що?

— Навпаки, — сказав маляр. — Се чудовий модель. Коби я мав усе такі голови!...

Вуйко глянув значучо на Тоню. Чи то не божевілє заключати умову з малярем, що має такі чудернацкі погляди: Але Тоня сказала коротко:

— Ну то коли, пане Брандер, будете мати час для мене?

— Десь за чотири неділї.

— Що? Так довго хочете малювати сю пику? — крикнув вуйко з пересердя.

— Дасте мені знати? — запитала Тоня швидко.

Маляр задивив ся перед себе, а потім сказав звільна:

— Можу вам прислати звістку.

Тоня виймила візитову картку зі своєю адресою і подала йому.

— Так, а тепер не перебиваймо довше пану Брандеру. Ходімо, вуйку!

Гольцер ледво підвів ся з крісла і погрозив вуличникови, що сидів на кріслі як на кони і глумив ся з обоїх.

— Ага, правда, а кілько буде?

Старий хотів ще знов звернути ся до маляра, але Тоня легонько випхала його на двір.

— До побаченя! До побаченя!

— Не казав я? Справжній хлопский син, — буркотів старий спотикаючи ся на сходах.

* * *

(Дальше буде).

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телєфона число 569).